

ningen af Arbejdere og ligestillede en betydelig Fordel ved at kunne udnytte Lokalerne stærkere end de private. Der ligger altsaa her en Besparelse af betydelige Procenter.

Men der er ogsaa en anden Grund, hvorfor Brugsforeningen naturligvis kan sælge billigere end den private. Hver lille næringsdrivende skal ind paa Flæsketorvet og købe sin Gris eller to, og Brugsforeningen har vel i Fedevarer den samme Omsætning som ca. 200 næringsdrivende i København; det er ikke for meget sagt, og saa skal de paagældende næringsdrivende endda være oppe paa en meget betydelig Omsætning. Altsaa, Brugsforeningen sender en Mand ind paa Flæsketorvet og køber 400 Svin. Det er da en given Ting, at der bliver ikke den Administrationsudgift paa disse, som naar der kommer 200 Høkere ned og skal købe hver sin Gris. Ja, det ærede Medlem trækker paa Smilebaandet. Men det er jo fuldkommen rigtigt, hvad jeg siger her, at disse 200 Mennesker, som hver især skal spilde en Formiddag med at køre ind med deres Trækkevogn og hente en Gris eller to, kan naturligvis ikke sælge den til samme Pris som Brugsforeningen, der køber det store Parti. Dertil kommer en anden Ting, som spiller en ikke mindre væsentlig Rolle, og det er, at alle disse 200 næringsdrivende skal hjem hver især og partere denne Gris eller to, hvor meget de nu har faaet, og tilberede i deres smaa Bagrum eller Køkkener alle de smaa Partier, som Brugsforeningen tilbereder paa den Maade, at de har en stor, moderne indrettet Anstalt, hvor de kører deres 400 Svin hen, og hvor Tingene tilberedes og forarbejdes i stor Stil. Det er ganske selvfølgeligt, at der deri ogsaa ligger et Moment, som har ikke ganske ringe Betydning.

Saa kommer der en anden Ting, som heller ikke spiller nogen ringe Rolle. Det er dette, at hvis en lille næringsdrivende har oparbejdet en god Forretning paa et Strøg, kan han være ganske forvissat om, at hver Gang hans Huslejekontrakt udløber, skal Husejeren nok tage en Del af hans Fortjeneste tilbage igen. Det viser sig derfor ogsaa, at Huslejen for saadanne Butikker stiger Aar efter Aar til meget betydelige Højder; og det er igen den lille næringsdrivendes Energi, som Husejeren beskatter ved stadig at tage en Leje, som staar i Forhold til det, Forretningen kan give i Overskud, og som i Virkeligheden burde tilfalde den næringsdrivende, ikke

Husejeren, som ikke har gjort saa meget, som der kan ligge paa en Haand, for at drive Forretningen op. Det kender Brugsforeningerne ogsaa meget nøje, idet de jo ogsaa enkelte Steder har maattet indrette sig hos private Husværter, hvor de netop i meget høj Grad har mærket, at Huslejeskruen stadig blev sat i Gang. De har derfor i stor Stil maattet gaa over til enten at bygge Huse selv eller leje sig ind i Bygninger, som byggedes af Kooperationer, hvor de var sikrede mod en Huslestigning som den, de private maatte bære. Dette bidrager ogsaa noget til, at deres Leje kun er 1 pCt. af Omsætningen.

Saa siger det ærede Medlem — han vil gøre op, han vil gøre rent Bord —: Lad os faa lidt frem om, hvad Kulforretningen har tjent, og hvorledes den har tjent disse mange Penge. Jeg har ikke saa nøje Tilknytning til Arbejdernes Brændselsforretning, at jeg egentlig kan gaa i Detailler overfor det ærede Medlem paa dette Spørgsmaal, men jeg skal dog nævne et Par Ting. Arbejdernes Brændselsforretning har tjent nogle Penge, det er rigtigt, men de har ogsaa maattet betale Skat af dem, hvad det ærede Medlem var imod, at Brugsforeningerne ikke ogsaa havde maattet gøre af deres Overskud. Det er et Spørgsmaal, vi maaske senere kan komme til at tale om. Men Brændselsforretningen har ikke taget højere Priser for sine Varer end dem, der er fastsatte af den overordentlige Kommission, og jeg er vidende om, at den overordentlige Kommission har forhandlet ikke alene med Arbejdernes Brændselsforretnings Repræsentanter, men ogsaa med samtlige Kulimportforretningers Direktører, tilsynsførende og andre sagkyndige, og paa Basis af deres Raad har den overordentlige Kommission fastsat Priserne paa Brændsel. Det er de samme Priser, Brændselsforretningen har taget, og naar Brændselsforretningen desuagtet har tjent betydelige Summer — man har nemlig fra anden Side paastaet, at den overordentlige Kommission havde fastsat saa lave Priser, at man ikke kunde komme igennem med dem —, skyldes det ganske sikkert den Omstændighed, at den har haft en billig og god Administration, som en Del af de private Forretninger sikkert kunde lære meget af. Dertil kommer den kolossale Omsætning, Brændselsforretningen har haft; selv om der ikke tjenes ret meget — og man har paastaet, at der ikke er tjent mere end 25 Øre pr. hl —, bliver det dog til Penge med alle de Millioner